

Lejla Hadžiselimović,
student Filozofskog fakulteta u Tuzli
Druga nagrada na konkursu Fonda "Bošnjaci" Sarajevo

Bosanski sahat

Fizičari vrijeme zovu jednom od osnovnih veličina u sistemu jedinica. Rekli bismo da je ono univerzalno. Međutim...Postoji jedan sićušni trouglasti dio Zemljine kugle gdje je vrijeme zaista posebno, nedefinirano. To je bosansko vrijeme. Da. Baš tako.

Pitate se u čemu je specifikum tog trokutastog zemaljskog odsječka pa on ima vlastito vrijeme?!
Odgovor se krije u ljudima koje ono mjeri i koji njime mjere...

I dok u svakom drugom kutku svijeta ljudi mjere vrijeme idući u korak s njim, bosansko vrijeme mjeri ljude i sve što im pripada. Ljudi ga se plaše... Jer ono im je sve i ono im je ništa. Ono im je nada, ali i strah. Boriti se protiv vremena, u toj zemlji Bosni, ne znači suprotstavljati se fizičkom zakonu, nego nešto mnogo dublje i kompleksnije - boriti se protiv straha od nade. Rekao je jedan bosanski pisac da je Bosna (taj mistični trougao) čudna i prečudna zemlja. To je jedini trougao u trigonometriji čiju zagonetku još nijedna teorema nije mogla razriješiti. Sve je izvan fizičkih okvira. Nada, strah i vrijeme, to bosansko vrijeme čine trodimenzionalnost prostora čudne zemlje Bosne.

Njeni narodi se odupiru vremenskoj kočnici nadom da će konačno oni biti ti koji će život živjeti, umjesto da život, diktiran takvim vremenom, živi njih. Strah je pronašao svoje savršeno mjesto u nadi tih ljudi. Život živi Bosance između nade i straha. Čudna je ta zemlja Bosna, čudna i prečudna! I zrak tu stoji. Sve u njoj stoji. I tako se odvija život... Nada nadjačava strah, dok strah sputava nadu. Životni balans. Da tako nije, života tu i ne bi bilo, jer nema života bez nade, a nade bez onoga zbog čega ona postoji, straha. Životni apsurd. Između nade i straha je život; život onih koje nije strah nadati se... Nije li nada tih ljudi mjerna jedinica za snagu? S nadom sve počinje, ali s njom ništa ne umire. Time, ona prkosi zubu vremena. Ona lebdi u vremenu. Ona je postojana, kao kamen i voda. Zemaljski osjećaj beznadežnosti, strah, ne može parirati njenoj izvanvremenosti i izvanprostornosti.

Želja da se nadom nadjača moć vremena i tragova koje ono ostavlja, snažnija je od straha. Straha od razočarenja da će nada izdati. Jer nada je kao mač s dvije oštrice. Vremensko oticanje tek je jedna njena oštrica, jer ta nedokučiva sila-vrijeme, lahko pretvara nadu u beznade. Druga oštrica veličanstvenog mača, nade, upravo je njen pokretački impuls, strah, koji je također teži sputati. Međutim, između te dvije oštrice ne postoji spona, jer vremena za strah ovdje nema više. Zbog toga vrijeme ovdje stoji, opkoljeno strahom i nevjericom u novi, drugačiji vremenoplov; onaj čijim bi kormilom rukovodili isključivo oni, predodređeni da dijele sudbinu male zemlje velikih ljudi. Način, mjesto, vrijeme. Nada. Bosna. Vremena-nema!!! I dok uokolo vrijeme otkucava, bosanski sahat stao je negdje u tom vremenu, i stoji... Te teške, lijeve kazaljke mogu pokrenuti samo otkucaji. Ali ne otkucaji sahata... Otkucaji srca ispunjenih snagom nadanja, zbog koje se ovdje još živi! I živjet će se, između nade i straha, straha i nade, životom koji objašnjenju nije nadohvat... Malim životom velikog čovjeka.